

Předkládaná diplomová práce Lukáše Bozděcha „Vývoj obyvatelstva Staňkova v 19. století“ je tvořena 66 stranami, z nichž 51 stran se týká samotné textové části. Autor rozdělil text do devíti hlavních kapitol včetně úvodu a závěru, součástí jsou i dvě přílohy.

Téma práce, které autor ve své práci zpracovával, se řadí do oblasti Historické demografie a práce samotná je jednou z dalších částí mozaiky, pomocí níž lze studovat regionální odlišnosti demografického chování obyvatelstva v historicko-demografickém pohledu. Předkládaná studie se zabývá obcí Staňkov, ležící v jihozápadních Čechách. Čtenáři, který není znalý dané geografické oblasti, však k lepší představě o lokalizaci studované obce chybí mapa, která by ukázala polohu nejen této obce, ale také dalších obcí, které byly používány pro porovnání výsledků (Lochenice, Žitenice, Stařeč). Takto z práce není patrné, zda porovnávané obce se nacházejí v okolí Staňkova, nebo jsou z různých částí našeho území.

Celá práce má standardní strukturu, kterou lze s ohledem na typ zpracovávaného tématu víceméně očekávat. Po úvodní kapitole, v které dle mého názoru chybí zdůvodnění volby tématu této obce, následuje kapitola objasňující prameny a zdroje dat. Hlavním zdrojem dat byla práce s matrikami ze Státního oblastního archivu v Plzni. Autor zmiňuje, že některé byly již digitalizovány, přesto není jasné, zda s takto převedenými matrikami pracoval či nikoliv, nelze to zjistit ani ze Seznamu použité literatury. Tato kapitola by si zasloužila také zajisté větší popis postupů prací ohledně přepisu údajů, zda docházelo k nějakým problémům, jak a kde byla data dále tříděna a zpracovávána apod.

Další kapitoly, po analýze vývoje počtu obyvatel, již popisují jednotlivé demografické procesy, které bylo možné analyzovat – porodnost, úmrtnost a sňatečnost. Obsah těchto kapitol je z převážné většiny spíše strohý, popisuje pouze příslušná data v jednoduchých kombinačních tabulkách, doplněné střídavým komentářem, občas se vyskytne porovnání údajů s některou vybranou obcí či daty za celé naše území. Dle mého názoru by se dané příčiny a souvislosti daly daleko více propojit při lepší práci s odbornou literaturou. Jednu ze zajímavějších kapitol však tvoří sledování zemřelých podle příčin úmrtí, kde autor poměrně detailně popisuje úskalí se správným rozčleněním příčin. Škoda, že s větším zaujetím nepsal také ostatní kapitoly tohoto typu. Poslední samostatnou kapitolu před *Závěrem* tvoří informace o jazyku zápisů v matrikách – svou stručností i obsahem by se však tuto kapitolu dalo zařadit spíše na začátek práce do metodologické části popisující zdroj dat (na s. 13 je toto téma ve druhém odstavci zmíněno). V závěru jsou pak stručně shrnuty základní poznatky, ke kterým autor došel.

S předkládané práce je patrné, že si na její finální zpracování autor nenechal dostatek času. Vzhled tabulek a grafů je velmi špatný, často jsou tyto objekty i nevhodně strukturované či by se daly daleko lépe zpracovat, např. některé tabulky by bylo vhodné doplnit vývojovými indexy, byť jsou tyto hodnoty pak obsaženy částečně v textu (s. 16 aj.); některé tabulky jsou neúplné (např. tab. 5 – proč není uveden zbytek do 100 %?); údaje v tab. 14 by bylo lepší ošetřit o nezahrnutí počtu zemřelých do sňatkového věku, takto jsou data zkreslující; v tab. 24 by bylo vhodné uvést rozdíly mezi pohlavími, byť jsou sledovány jinde; tabulky 25–27 – stejný typ tabulek, pokaždé jiná struktura... apod. Některé formulace v textu nejsou opatřeny patřičnou citací (např. s. 25 a paradox střední délky života – nejedná se o obecně známý pojem, který by si nezasloužil příslušnou citaci, kde se s ním autor setkal), některé formulace by si zasloužily větší práci s literaturou (kde došel autor k podpoření domněnky o malé četnosti rození dvojčat?... apod.).

Práce obsahuje také prohrěšky, které sice nejsou významné pro hodnocení předkládané práce, ale v očích čtenáře snižují její celkovou úroveň. Jedná se jak o chyby ve správném skloňování (např. s. 10 – ...stěhovali se do měst, které se rozrůstaly...), nepřesné psaní symbolu % (podstatné vs. přídavné jméno), pomlček, ponechávání jednopísmenných slov na konci řádků, nevhodné používání mezer mezi titulky grafických objektů a objekty samotnými, stejně jako např. používání již nepoužívaných měrných jednotek bez vysvětlivek (např. „strych pole“ na s. 15). Práci chybí již zmíněná mapová příloha s lokalizací sledovaných obcí, stejně tak by bylo vhodné práci doplnit

např. i o fotografickou přílohu obce a jejích objektů, o kterých je v textu vedena řeč (kostel, sklárna, cihelna, pivovar, sklená huť, nádraží...).

Výše uvedené připomínky jsou však především jen formálního charakteru, nicméně je patrné, že samotná práce by se při větším zaujetí autora a dostatku času dala zpracovat výrazně lépe, byť datově by si vystačila s tím, co autor zpracoval pomocí metody anonymní excerpce matrik. Po obsahové stránce, co do sledování demografických procesů, jejich různých úhlů pohledu, jako dle věku, sezónnosti a příčin, však s ohledem na dostupnost dat nelze nic vyčíst a je nutné ocenit množství času, které autor musel věnovat získávání dat z matrik. Samotné okomentování dat, jejich podložení dalšími informacemi z jiné odborné literatury a samotné vizuální zpracování lze však vytknout jako ne příliš zdařilé. Přesto, předkládaná práce dle mého názoru splňuje veškeré podmínky kladené na práci tohoto typu, proto

navrhuji přijmout překládanou diplomovou práci Bc. Lukáše Bozděcha k obhajobě.

RNDr. Luděk Šídlo, Ph.D.

Praha 2012-09-03